

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 13 februari 1900, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård den 1 maj 1885.

Uti en inom Andra Kammaren afgifven, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 58, anför herr *J. Bengtsson* i Bjernalt:

»Sedan nästlidna års Riksdag i viss mån tillmötesgått de genom flerfaldiga motioner framställda yrkanden om ändring i då gällande bestämmelser angående skyldighet att deltaga i byggande och underhåll af kyrka m. m. samt af tingshus och häradsfängelse, men genom afslag i Första Kammaren å i ämnet väckta motioner dylika förändrade bestämmelser med afseende å byggande och bättrande af prestgård tills vidare undanskjutits, har det varit mig angeläget att redan vid denna riksdag bringa sist berörda fråga under förnyad ompröfning.

Af den utredning, som i detta ämne förebragts af dels enskilda motionärer dels ock lagutskottet, synes mig med önskvärd tydlighet framgå, att denna, hufvudsakligen af historiska skäl föranledda, olikhet mellan fastighet och andra beskattningsföremål i afseende å skyldighet att deltaga i byggande och bättrande af prestgård nu utan olägenhet kunde försvinna.

I Första Kammaren anfördes såsom skäl för afslag af lagutskottets utlåtande i denna sak bland annat, att rikets komministrar, hvilka hörde till de svagast aflönade statstjenare, genom den föreslagna förändringen

skulle få vidkännas känbara uppoffringar. Ehuru jag fullt behjertar deras i ekonomiskt hänseende sorgliga lott, kan dock denna omständighet ej för mig utgöra något skäl, hvarför hela denna sak nu skulle skjutas åt sidan. Jag tror nemligen ej, att de skulle annat än undantagsvis i någon högre grad drabbas af ökade kostnader för dylik byggnad, hvartill kommer, att på sista tiden kraftiga åtgärder vidtagits för att genom understöd från diverse fonder bereda det svagast aflönade presterskapet, hvartill ju komministrarne i främsta rummet höra, någon lättnad i ekonomiskt hänseende.

Ehuru jag i likhet med lagutskottet anser såväl den gräns, som år 1885 sattes för andra beskattningsföremåls deltagande jemte fastighet i byggande af prestgård, som den af lagutskottet i sådant afseende nästlidna år föreslagna, ej innebära något exakt uttryck för det förhållande, i hvilket sådant deltagande rättvisligen bör ske, utan vara temligen godtyckligt vald, vill jag dock med hänsyn till de likartade bestämmelser angående byggande och underhållande af kyrka, äfvensom af tingshus och häradsfängelse, hvilka jemlikt särskilda författningar af den 30 juni 1899 numera gälla, vördsamt hemställa, att Riksdagen ville för sin del antaga följande

L a g

angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård.

Med upphäfvande af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård den 1 maj 1885 förordnas som följer:

Der, enligt 26 kap. 2 § byggningsbalken eller särskilda författningar, det åligger socknemän att på sin kostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alle de, hvilka inom församlingen erlägga kommunalutskylder, deltaga, för fastighet efter hela samt för andra beskattningsföremål efter hälften af derå belöpande fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, skyldige att i den kostnad deltaga endast i den mån de ej äro derifrån enligt samma privilegier befriade. Uppkommer vid beräkning, som ofvan säges, bråktal, skall det bortfalla.

Framställningar i samma syfte, som den af herr Bengtsson afgifna, hafva väckts äfven i två andra inom Andra Kammaren afgifna motioner, hvilka jemväl blifvit till lagutskottet hänvisade. I den ena, n:o 14, af herr *O. A. Ericsson* i Ofvanmyra, med hvilken två kammarens ledamöter instämt, hemställes, att Riksdagen må för sin del besluta, att lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård den 1 maj 1885 erhåller följande förändrade lydelse:

»Der, enligt 26 kap. 2 § byggningsbalken eller särskilda författningar, det åligger socknemän att på sin kostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alla de, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder, deltaga, för fastighet efter hela samt för andra beskattningsföremål efter hälften af derå belöpande fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, skyldige att i den kostnad deltaga endast i den mån de ej äro derifrån befriade. Uppkommer vid beräkning, som ofvan sägs, bråktal, skall det bortfalla.»

Skilnaden mellan de af herrar Bengtsson och Ericsson föreslagna formuleringarna af ifrågavarande lag är alltså endast den, att den förre bibehållit, den senare uteslutit de i den nu gällande lagen emellan orden »derifrån» och »befriade» förekommande orden »enligt samma privilegier».

Dessa ord äro uteslutna äfven i det lagförslag, som af herr *A. J. Högstedt* framlagts uti motionen n:o 61 och hvilket ytterligare skiljer sig från herrar Bengtssons och Ericssons derutinnan, att sista punkten af lagen, sådan den för närvarande lyder, blifvit uti herr Högsteds förslag utelemnad.

Angifna skiljaktigheter torde emellertid vara beroende på förbi-seende, då desamma uti motiveringen till förslagen ej alls beröras. Desamma torde därför ej påkalla något yttrande från utskottets sida.

I den fråga, som för samtliga förevarande motioner är gemensam, förslaget om skyldighet för andra beskattningsföremål än fastighet att uti kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård deltaga efter hälften af fyrktalet, i stället för, såsom nu, efter fjerdedelen, intager utskottet samma ståndpunkt som sistlidet års lagutskott, och vill alltså tillstyrka bifall till detta förslag. Ett ytterligare stöd för lämpligheten af den föreslagna förändringen finner utskottet i den omständigheten, att i lagarne angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad der-

till hörer, så ock af särskild sockenstufva, samt angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse, i öfverensstämmelse med sistlidet års Riksdags beslut, sådan ändring numera skett, att andra beskattningsföremål än fastighet skola i berörda allmänna byggnader deltaga efter hälften af derå belöpande fyrktal. Konseqvensen synes då fordra, att liknande bestämmelser meddelas angående skyldigheten att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård.

Hvad vid nästlidna riksdag i Första Kammaren mot då föreliggande förslag anfördes angående den ökade börda, som genom en sådan lagändring skulle läggas på vår kyrkas presterskap, må visserligen, särskildt hvad komministrarne med deras i allmänhet svaga aflöning vidkommer, vara behjertansvärdt, men lagutskottet håller bestämdt före, att derest lagförslaget i öfrigt är lämpligt och af behofvet påkalladt, hänsynen till ett så jemförelsevis ringa antal bland den stora massa inkomsttagare, som af förslaget drabbas, icke utgör fullgiltig grund att skjuta detsamma undan, utan att, derest de utgifter, som genom ökad deltagande uti ifrågavarande byggnadsskyldighet komme att åläggas, skulle i fråga om presterskapet i dess helhet eller någon del deraf anses innebära en oskäligen tunga, man bör råda bot å detta missförhållande i annan ordning än genom förslagens omintetgörande.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen måtte, med bifall till herr Bengtssons förevarande motion samt herrar Ericssons och Högstedts motioner, i hvad desamma med förstnämnda motion öfverensstämma, för sin del antaga följande

L a g

angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård.

Med upphäfvande af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård den 1 maj 1885 förordnas som följer:

Der, enligt 26 kap. 2 § byggningsbalken eller särskilda författningar, det åligger socknemän att på sin kostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alla de, hvilka inom församlingen er-

lägga kommunalutskylder, deltaga, för fastighet efter hela samt för andra beskattningsföremål efter hälften af derå belöpande fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, skyldige att i den kostnad deltaga endast i den mån de ej äro derifrån enligt samma privilegier befriade. Uppkommer vid beräkning, som ofvan sägs, bråktal, skall det bortfalla.

Stockholm den 13 februari 1900.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herrar *Hasselrot* och *Lundström*, hvilka ansett, att samtliga förevarande motioner bort af utskottet afstyrkas.

Herrar *Sörensson* och *Leman* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
